

1 de xaneiro de 1997

Foron miles de persoas, sobre todo mozos da comarca e da provincia, as que se achegaron a Betanzos para recibilo ano novo e come-lo xa tradicional chocolate con churros. As primeiras luces do día ofreceron como sempre, un ambiente especialmente atractivo polo contraste entre os que quedan da noite anterior e os que veñen á feira do primeiro.

3 de xaneiro de 1997

Chegou neste día procedente da Coruña o Tren da "Alegria", unha anovadora iniciativa posta en marcha por Radio Voz e Renfe en colaboración con Cruz Vermella. O obxectivo deste desprazamento foi traer xoguetes que posteriormente foron entregados ós nenos máis necesitados.

5 de xaneiro de 1997

Non faltaron á cita os Reis Magos de Oriente que como cada ano encheron de ilusións ós máis pequenos. Este ano estivo organizada pola Asociación de Amigos da Cabalgata coa colaboración de Cruz Vermella Xuventude, Escola Taller e Protección Civil.

10 de xaneiro de 1997

Rematouse cun concerto da Coral Polifónica da Sociedade A Gaiteira, na Aula Municipal de Cultura, o Programa de Festexos de Nadal e Aninovo, organizado polo Concello, que contou coa colaboración da maioria de asociacións e entidades betanceiras.

Xaneiro de 1997

A pesar da finalización das festas do Nadal seguiu funcionando ó longo de todo este mes o Belén electromecánico realizado polo Grupo de Amigos Belenistas, baixo a dirección de D. Manuel López Castro. O Belén sorprende gratamente ós numerosos visitantes pola súa extensión, ambientación e a gran cantidade de figuras en movemento.

Xaneiro de 1997

Realizouse un convenio entre a Fundación Paidea e o Concello de Betanzos para facilita-la integración de mozos menores de trinta anos con situacións personais desfavorables, no mundo laboral. O proxecto estivo en vigor ata finais do mes de decembro e enmarcouse nun programa aprobado pola UE e financiado polo Fondo Social Europeo.

16 de xaneiro de 1997

Os membros da Xunta Local de Protección Civil foron recibidos na Sala Capitular do Concello polo Alcalde, D. Manuel Lagares Pérez, que fixo entrega de diplomas acreditativos ós voluntarios que nos últimos meses realizaron cursos de especialización en mergullamento, incendios forestais e evacuación de feridos.

Anuario Brigantino 1997, nº 20

Xaneiro de 1997

Asinouse un convenio de colaboración entre o Deportivo da Coruña e o Concello, polo que os rapaces deste municipio poderán asistir gratuitamente a diferentes actividades organizadas polo club herculino, entre elas, a asistencia ós partidos de fútbol.

26 de xaneiro de 1997

Este ano faleceu D. Luis Sevilla González que fora catedrático do Instituto Laboral, e logo de Ensino Medio en Betanzos.

28 de xaneiro-2 de febreiro de 1997

Unha delegación encabezada polo Alcalde, D. Manuel Lagares, participou nas actividades da Feira Internacional de Turismo (Fitur) celebrada en Madrid. O municipio de Betanzos contou cun posto no pavillón Turgalicia, patrocinado pola Xunta.

29 de xaneiro de 1997

Neste día asinouse a adquisición por parte do Concello do terreo inmediato ó parque público municipal Pablo Iglesias que pertencia a Renfe. O acordo foi asinado polo Alcalde da cidade, Don Manuel Lagares Pérez e o Delegado de Patrimonio de Renfe, D. José Luis Fraga Fernández.

1 de febreiro de 1997

O Alcalde da cidade, D. Manuel Lagares Pérez, asistiu en Madrid á reunión de Alcaldes da Asociación do V Centenario, na que presentou o proxecto de restauración dos escudos de países hispanoamericanos representados no parque enciclopédico do Pasatempo baixo o título España monárquica y sus 18 hijas republicanas.

3 de febreiro de 1997

Finou neste día, á idade de noventa e dous anos, D. Enrique del Río Carreró, quen durante moitos anos fora aparellador do Concello de Betanzos e Profesor do Instituto.

1-15 de febreiro de 1997

Puidose contemplar ó longo destes días unha mostra de debuxos de Vicente Golmayo na sala de exposicións do Edificio Arquivo.

9-12 de febreiro de 1997

Desenrolouse o programa de festexos do antroido elaborado polo Concello, no que se celebraron bailes e concursos de disfraces, rematando co enterro da sardiña.

Febreiro de 1997

A Universidade da Coruña e o Concello de Betanzos asinaron un convenio que facilitou que alumnos desta universidade puidieran realizar prácticas neste municipio. Centráronse principalmente nas áreas de desenrollo de técnicas de traballo intelectual, orientación, asesoramento e intervención psicopedagógica, tanto en educación primaria como secundaria.

Febreiro de 1997

Continuando coa Campaña de Saneamento Integral que se desenrolou en diversos barrios do Concello, instalouse no lugar da Graña unha depuradora de augas residuais.

Febreiro de 1997

Iniciouse neste mes un novo plan de mellora do alumado público, traballándose nos núcleos da Fontaiña, Montellos e Viraventos e posteriormente na Av. do Carregal e Praza de Alfonso IX.

22 de febreiro de 1997

Celebrouse na Aula Municipal de Cultura un concerto do grupo de cámara Versus , formado por membros da Orquesta Sinfónica de Galicia.Foi organizado polo Concello.

Febreiro de 1997

Foi galardoado polo Consello Superior do Poder Xudicial o betanceiro D. Julio Picatoste, Maxistrado da Audiencia Provincial de Pontevedra. Concedéuselle o Premio de Investigación Xurídica 1996 polo seu traballo «La prisión provisional en la jurisprudencia del Tribunal Europeo de Derechos Humanos».

25 de febreiro de 1997

Finou este día o que fora funcionario municipal, actualmente xubilado, D. José Crespo Castro.

28 de febreiro de 1997

Coa inauguración dunha exposición do colectivo de pintores composto por José Luis Araújo, Ramón Astray, Batís Campillo, Fernando López Rivera, Cristina Jarnés, Miguel Tiessen Pastor, Miguel Toba e Eva Vérez no Edificio Arquivo, começaron os actos conmemorativos do XXVIII aniversario da fundación da Coral Polifónica.

6 de marzo de 1997

Neste día os traballadores do Ambulatorio de Betanzos realizaron un paro de trinta minutos en protesta polas deficientes medidas de seguridade do centro. O detonante foi un intento de agresión sexual que sufriu unha empregada por parte dun paciente ó que estaba atendendo nese momento.

8 de marzo de 1997

Celebrouse no Polideportivo Municipal o I Trofeo Internacional Cidade de Betanzos de Taekwondo, no que se enfrentaron as seleccións de Estados Unidos e Galicia.

Marzo de 1997

Púxose en marcha un plan municipal para a apertura de camiños e pistas forestais, co obxecto de permitir unha maior comodidade no servizo dos montes tanto para os propietarios como para a extinción de incendios.

Marzo de 1997

Promovido polo Concello comenzou a funcionar o novo servicio de xestión catastral. Nel os cidadáns poderán presentar na Casa Consistorial toda a documentación necesaria para poder realizar variacións tanto técnicas como administrativas sobre os inmobles. Evítase deste xeito o incómodo desprazamento á Coruña que era necesario ata o de agora.

14 de marzo de 1997

Na Aula Municipal de Cultura tivo lugar unha actuación benéfica de teatro polo Grupo Luzada que representou a obra O testamento do tío Lelé. O acto estivo promovido polo colectivo Manos Unidas de Betanzos.

17 de marzo de 1997

Moitos mozos brigantinos achegáronse a coñece-las posibilidades que ofrecen as autopistas da información de Internet. Isto foi posible gracias ó programa itinerante A xuventude conecta con Internet que promoveron a Consellería de Familia, Muller e Xuventude e Telefónica. A xornada tivo lugar frente ó Instituto de Bacharelato Francisco Aguiar.

Marzo de 1997

Nas mañáns dos domingos deste mes as rúas de Betanzos foron tomadas polas bicicletas con motivo das Marchas Ciclistas Populares, que tiveron unha participación masiva, como cada ano organizadas polo Club Ciclista de Betanzos.

21 de marzo de 1997

Celebrouse o Día da Árbore, que este ano contou coa participación dos alumnos más pequenos do Colexio Público Francisco Vales Villamarín, que plantaron cipreses no Parque enciclopédico do Pasatempo e despois, na zona dos xardíns, colocaron carteis explicativos sobre as plantas alí existentes. As xornadas foron organizadas polo Concello a través da Escola Taller Pasatempo.

22-30 de marzo de 1997

Desenroláronse ó longo destes días os actos relixiosos de Semana Santa, que comenzaron coa lectura do Pregón, que este ano correu a cargo do Coengo Arquiveiro da Catedral de Santiago de Compostela, D. José Díaz Fernández na igrexa de Santo Domingo. O Venres Santo, por primeira vez en vinte anos, saiu da igrexa conventual de San Francisco a procesión da Virxe das Dolores, coñecida popularmente como a dos Caladiños. Este acto puidose levar a cabo gracias á iniciativa da Asociación de Amas de Casa que contou coa colaboración do Concello e a Orde Terceira de San Francisco na organización e restauración da imaxe e cruces que se usaban tradicionalmente.

26-29 de marzo de 1997

Os mozos betanceiros comprendidos entre os nove e dezasete anos puidieron disfrutar dunha viaxe cultural a Madrid organizada polo Concello. Entre os lugares a visitar estiveron, entre outros, o Museo do Prado, Zoo e Parque de Atraccións. Organizado pola Delegación de Cultura e Deportes tivo lugar o 29 un curso de esquí, celebrado na estación Pal-Arinsal de Andorra.

4 de abril de 1997

Na Aula Municipal de Cultura tivo lugar un festival de solidariedade promovido por Manos Unidas, con motivo de recadar fondos para o Terceiro Mundo. Participaron nel o Coro Brigantino da Terceira Idade, grupo de metais da Banda Municipal, coro infantil da Escola Municipal de Música, Colexio Sagrado Corazón, formación folklórica As Garelas e Ballet das Amas de Casa.

7 de abril de 1997

Quedou constituida neste día a Fundación do Centro Internacional de Estampa Contemporánea de Betanzos, froito da cooperación entre o seu promotor, D. Jesús Núñez e o Concello de Betanzos. A Presidencia do Patronato recaeu en D. Jesús Núñez; como Secretario actuará o Concelleiro e Delegado de Cultura, D. Francisco Díaz Pereira

14 de abril de 1997

Coincidindo coa celebración do 66 aniversario da proclamación da Segunda República en España, Dª María Josefa Castelo, viuda de D. Javier Alvajar, e por desexo expreso deste, fixo entrega da bandeira que presidía as sesións do Goberno Republicano Español no Exilio en París ó Museo das Mariñas, representado polo Alcalde da cidade, D. Manuel Lagares Pérez.

D. Javier Alvajar tivo un papel destacado dentro do Goberno Republicano, no que foi Secretario do Ministerio de Información e da Presidencia, ocupou o mesmo cargo nos ministerios de Facenda e Cultura e Arquivos, así como Delegado do Consello de Galicia en París. De volta na súa terra, desempregou durante algúns anos a Alcaldía de Carral.

Xunto coa donación da bandeira, instalada no Museo das Mariñas, entregáronse tamén un bo número de documentos dun valor testemuñal incalculable.

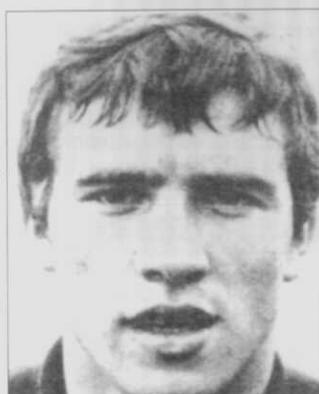
D. Javier Alvajar tiña unha estreita relación con Betanzos, sobre todo con Alfredo Erias, director do Museo, Arquivo, Biblioteca e Anuario Brigantino. Precisamente nesta publicación Alvajar ten diversos traballos sobre as institucións nas que traballou e sobre a época que lle tocou vivir, que son documentos de primeira magnitud para o coñecemento da nosa Historia Contemporánea.

16 de abril de 1997

Neste día o coñecido deportista betanceiro Paco Buyo recibiu a medalla ó mérito do Traballo, na categoría de prata, de mans do Ministro de Traballo e Asuntos Sociais D. Javier Arenas. O que fora porteiro do Brigantium, Deportivo, Mallorca, Sevilla, Selección Española e actualmente no Real Madrid, obtivo un recoñecemento ben merecido. Desde aquí as nosas felicitacións.

15 de abril de 1997

Comezaron os traballos de escavación para construí-lo Paseo da Galera.

22 de abril de 1997

Os estudantes de Bacharelato e Formación Profesional manifestáronse polas estradas e rúas de Betanzos, rematando cunha sentada na Praza da Constitución. As reivindicacións centrábanse na necesidade dunha maior calidade no ensino en aspectos como transportes, comedor e dotación de profesorado suficiente.

25 de abril de 1997

Inaugurouse oficialmente a nova sede da Policía Local de Betanzos, despois das reformas de ampliación e acondicionamento do edificio. Ó acto, presidido polo Alcalde da cidade, D. Manuel Lagares Pérez, asistiu o Gobernador Civil, D. Fernando Rodríguez Corcoba, así como outras autoridades. As obras foron realizadas coa financiación da Consellería de Xustiza, Interior e Relacións Laborais e o Concello.

1 de maio de 1997

A igrexa de San Francisco serviu de escenario para unha actuación da coral de cámara Vadillos de Burgos, que interpretou para o público betanceiro unha selección do seu repertorio.

2 de maio de 1997

Na Sala Capitular do Concello tivo lugar unha conferencia do escritor Mariano Fernández-Aceytuno titulada 40 años después de un conflicto olvidado, el de Ifni y el Sahara. No mesmo acto foi presentado o seu libro Siroco: recuerdos de un oficial de Grupos Nómadas.

Maio de 1997

Ó longo deste mes desenrolouse o programa de actos organizados polo Concello, con motivo da festividáde das Letras Galegas, que este ano estivo dedicada a Ánxel Fole. Para o seu desenrollo contouse coa participación de diversas agrupacións culturais betanceiras, aparte das propias institucións do Concello como as Xornadas de Portas Abertas no Museo das Mariñas e Unidades Didácticas e Campañas de Fomento da Lectura na Biblioteca Municipal.

1 de maio de 1997

Tivo lugar a quinta edición do Trofeo da Amizade entre o Deportivo e o Betanzos, celebrado no campo de fútbol municipal García Irmáns. Como ven sendo habitual, o trofeo conseguiuno o Deportivo, pero o importante foi o bo espectáculo e a boa entrada rexistrada.

9-11 de maio de 1997

Coa lectura do Pregón polo betanceiro e actual Ministro de Sanidade, D. José Manuel Romay Beccaría, deu comezo a XII Festa do Viño, que este ano foi sen lugar a dúbidas a de maior participación, desbordando as previsións dos organizadores. As causas hai que buscalas na colocación dunha gran carpa que resguardou os visitantes da choiva que noutros anos foi case sempre fiel compañeira á hora de desluci-la festa, e tamén o celebrala no novo lugar da Avenida do Carregal. A iso engadíronse importantes orquestras e numerosas atraccións que alí se deron cita. Os premios deste ano foron para Manuel García Pandelo en viño branco, e Benito Dopazo Fernández en viño tinto.

Pregón da Festa do viño

Todo el mundo sabe que Betanzos esconde tesoros de arte, de paisaje y de vida. Betanzos es uno de estos lugares privilegiados que parecen idóneos por el creador como antesala del Paraíso para disfrute de sus habitantes y de cuantos nos visitan, el Brigantium Flavium de la época romana está ubicado en la actualidad sobre el mismísimo castro celta de Untia a donde se vino la primitiva población antaño instalada en San Martiño de Tiobre, que todavía conserva el nombre de «Betanzos o vello», por autorización de Alfonso IX de León, Fundada o no por Breogán, el más grande de los caudillos celtas, Betanzos ha sabido mantenerse a lo largo de la historia en un lugar preeminente. Esta vieja ciudad, una de las siete capitales del reino de Galicia, de gloriosa historia, está dotada de las bellezas naturales y artísticas que le dan fama y atractivo. Sus monumentos, los restos de las murallas, las casas con balaustradas, las luminosas galerías y el conjunto de sus barrios antiguos hacen de Betanzos de los Caballeros, el prototipo de la ciudad de la hidalgüa y del buen hacer.

Aquí el río Mandeo parece que queda detenido en los meandros de las Xunqueiras entre hermosas riberas cuajadas de aldeas y matizados cultivos. Al pie mismo de nuestra ciudad este río se junta con su hermano, el Mendo, y se abrazan para formar la incomparable ría.

El gran patriarca de nuestras letras, don Ramón Otero Pedrayo, habla de Betanzos en su Historia de Galicia y la denomina «Tierra de pródigos contrastes y armonías entre el mar y la tierra, que lució rica corona de monasterios», para añadir más adelante: «Se cultivan las viñas, las más septentrionales de Galicia que dan un vino fresco y agradable». Y es que Betanzos guarda este tesoro poco conocido quizás para el gran público, pero del que saben mucho los que en algún momento visitaron la ciudad y han tenido la fortuna de probarlo. Ellos y todos nosotros podemos hablar de las excelencias de este producto de tan larga raigambre betanceña, nuestro vino. En estos tiempos de mercadotecnia y de producción masiva, de vulgarización y adulteración, todavía puede uno acercarse a esta hermosa villa, descubrir en algún portal o en alguna bodega el ramo pregonero de la buena nueva de un vino fresco y sabroso. El

paseante entra, se sienta pide una jarra o una taza del sabroso vino de Betanzos.

El vino forma parte, como las piedras, de la historia de la ciudad de la imagen que desde la antigüedad Betanzos ofrece a los viajeros. En la «Descripción del Reino de Galicia», una joya de la imprenta de los inicios de este arte en Galicia, el Licenciado Molina habla ya de esta tierra de «mucho vino». Pero ya se tienen noticias de su existencia desde finales del s. XIII y es de suponer que existía desde bastante antes. Hay constancias históricas de que el vino de Betanzos se embarcaba para enviarlo fuera, pero ya hace tiempo que este sabroso tinto tiene asentados sus reales en su villa de origen y es aquí donde hay que ir a saborearlo que es manjar «morriñoso» y enamorado de su tierra y no gusta de viajar ni de apartarse demasiado de su morada. Más viajero es, sin embargo, su hijo predilecto, el extraordinario «aguardiente betanceiro», pero eso ya es otra historia.

Prueba de la importancia que para la villa tenía este sector de su producción, son las provisiones de 1599 y 1611 por las que Felipe III prohíbe la entrada del vino foráneo, por ser el vino precisamente la principal riqueza de los habitantes de esta tierra nuestra que lo exportaban a dentro de Galicia y fuera de ella y aún se proveía de él a los navíos que iban a América durante el reinado de Felipe II que incluso llegó a estar en deuda con la ciudad.

Pero el caldo que conoció Felipe II, el Duque de Angulema, Isabel II, el vino por el que llegaron a luchas los mismísimos piratas ingleses no es el mismo que ahora disfrutamos. A finales del siglo XX, plagas sucesivas, la últimas de ellas una epidemia de filoxera, acabaron con las cepas antiguas.

Este pueblo hidalgo, honrado y trabajador tuvo que hacer frente una vez más a la desventura y se importaron cepas americanas, más resistentes, que en múltiples variantes son las que dan origen a un vino transparente, ligero, de poca graduación y que por ello se deja beber bien para acompañar una buena comida. Esta tierra de trabajo, como lo demuestran los múltiples restos que quedan de sus antiguos gremios, consiguió hacer nacer una industria que da trabajo a mucha gente y es generadora de recursos que activan la economía de nuestras gentes.

Permitanme que me manifieste muy honrado por haber sido invitado a esta Fiesta del Vino, sobre todo por mi condición de betanceiro, de lo que estoy profundamente orgulloso. Siempre me he manifestado en público y en privado, hijo de esta tierra a la que quiero y a la que vuelvo cuando mis ocupaciones me lo permiten porque aquí tengo mis raíces y el tesoro incomparable de nuestro pasado que cada uno de nosotros llevamos dentro.

Para finalizar, no puedo olvidar mis actuales responsabilidades, por lo que no tengo más remedio que aconsejar prudencia y mesura en el disfrute del vino que, aunque suave, fresco y agradable, como decía don Ramón Otero, puede volverse perjudicial si se toma en exceso. Fernando Pérez de Andrade, el Bueno, acompañado del jabalí y el oso vigila desde el siglo XV nuestros pasos.

Ojalá todos nos llevemos un hermoso recuerdo de esta fiesta y sintamos la necesidad de volver otro año más, hasta el punto de que se cumpla lo que dice la hermosísima copla popular de las fiestas de la Magdalena:

Se á Magdalena non vou, meu amor, en todo o ano non fago labor.

José Manuel Romay Beccaría

11 de maio de 1997

Preto de douscientos corredores de toda Galicia participaron na 1ª Media Maratón Volta á Ría de Betanzos, organizada polo Club de Atletismo «As Mariñas» e patrocinada por Construcciones Fraga e os Concellos de Bergondo, Paderne e Betanzos. O gañador foi Manuel García do Club Universitario de Santiago.

17 de maio de 1997

Dentro dos actos organizados polo Concello con motivo da celebración do Día das Letras Galegas, tivo lugar a presentación do libro Betanzos: Poema dos Caneiros, obra de Uxío Novoneyra e Jesús Núñez. O libro está composto polo poema que lle dá título, inspirado pola primeira visita que o poeta do Courel fixo ás festas betanceiras no ano 1955. O artista brigantino Jesús Núñez deu expresión plástica ó poema con nove gravados. O acto, celebrado na Aula Municipal de Cultura estivo presidido polo Alcalde da cidade, D. Manuel Lagares Pérez, e a presentación realizouna D. Xulio Cuns Lousa. Posteriormente tivo lugar un concerto do grupo de metais Santa Cecilia.

14 de maio de 1997

Nun acto presidido polo Alcalde, D. Manuel Lagares Pérez, tomaron posesión dos seus cargos os novos membros da Policía Local D. Francisco Javier Fernández Otero e D. Javier Fernández Seijo.

17 de maio de 1997

Neste mesmo día deuse a coñecer o gañador do concurso de carteis para promociona-las Fiestas de San Roque deste ano, recaendo por segundo ano consecutivo no artista local Gabriel Anido Pérez.

18 de maio de 1997

Organizado polo Club Ciclista de Betanzos, celebrouse a XVI Vuelta Ciclista a la Comarca Brigantina, que contou coa participación de 115 corredores de varios equipos de Galicia, e na que se proclamou vencedor Gustavo Otero do CC Vigués.

18 de maio de 1997

O Betanzos CF rematou neste día cunha victoria o derradeiro encontro da presente tempada 96-97 da Terceira División, quedando clasificado nun meritorio quinto posto, a só un da promoción.

19 de maio de 1997

Foi presentado o número "0" de El Periódico de Las Mariñas Coruñesas, de ámbito comarcal e periodicidade mensual. A publicación estivo tutelada pola recén constituída Asociación de Amigos de la Prensa.

21-22 de maio de 1997

Ó longo destes días na Aula de Cultura, e dentro dos actos organizados polo Concello para celebrar as Letras Galegas, tivo lugar o I Encontro Internacional de Contadores de Contos, que levou ós máis pequenos por un apaixonante mundo de aventuras, fazañas, mitos, lendas... e no que todos poideron disfrutar.

Maio de 1997

A moza Berta Luna Gómez, alumna de 3º de BUP do Instituto «Francisco Aguiar», resultou premiada no certame «Ruta Quetzal Argentaria» polo seu traballo sobre as relacións con América no exemplo filantrópico dos Irmáns García Naveira, elaborado baixo a dirección da profesora de Historia do Instituto brigantino, Dª Concha Castro Higuelmo.

22 de maio de 1997

Na madrugada deste día toda Galicia viuse sacudida por varios seísmos de consideración que tiveron o epicentro na provincia de Lugo. Moitos betanceiros, para maior seguridade, preferiron pasa-la noite fora das súas casas.

23 de maio de 1997

Segundo coa celebración dos actos das Letras Galegas, tivo lugar na Aula de Cultura a representación teatral da obra Os patios da memoria, a cargo do grupo Teatro do Morcego.

30 de maio de 1997

Tivo lugar na Aula de Cultura a representación da obra Aprobado en inocencia de Luis Peñafiel, representada pola Agrupación Teatral Mariñán e organizada polo Concello.

31 de maio de 1997

Cun concerto da Banda Municipal de Betanzos na Aula Municipal de Cultura, que contou coa colaboración da Sociedade Amigos da Banda, rematouse o programa de actos organizados polo Concello con motivo da celebración das Letras Galegas.

1 de xuño de 1997

Tivo lugar no Edificio Arquivo a clausura da Escola Municipal de Folklore, coa actuación dos grupos formados durante o curso, e na que os alumnos demostraron a mellora no manexo de instrumentos tradicionais tales como gaita, tamboril e pandeireta, ademais do baile.

4 de xuño de 1997

Con motivo do Día Mundial do Medio Ambiente o Alcalde da cidade D. Manuel Lagares Pérez, inaugurou unha exposición de carteis informativos referentes ó medio ambiente no templete situado no interior do parque do Pasatempo. A exposición, organizada polo Concello, contou coa colaboración da Consellería de Agricultura, Gandeiría e Montes e o Colexio Público Francisco Vales Villamarín. O acto concluiu coa solta de peixes e a inauguración do Estanque de Salomón.

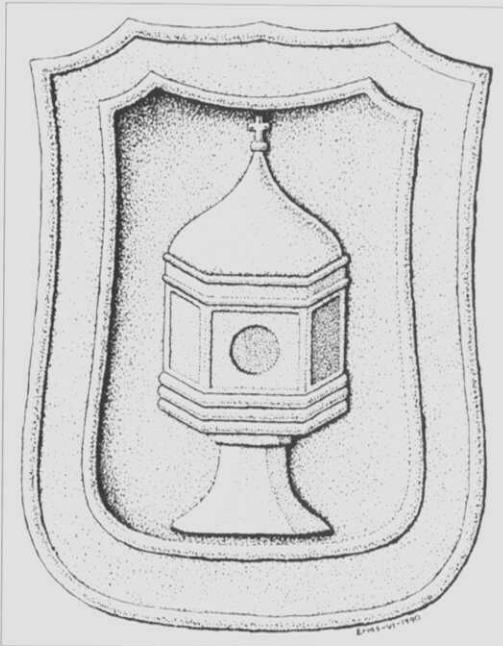
6 de xuño de 1997

Tivo lugar a inauguración da Praza do Campo, unha das obras más esperadas polos betanceiros nos últimos meses, xa que a partir de agora todo o mundo poderá camiñar por este lugar emblemático. A praza pasou a ser totalmente peatonal tras las obras do aparcadoiro subterráneo que é unha mellora importante para a cidade. O acto foi presidido polo Alcalde da cidade D. Manuel Lagares Pérez, e a él asistiron varios concelleiros e numeroso público. A ledicia viuse estragada pola morte accidental no río Mendo do neno betanceiro Tomás Varela Novo. Os numerosos asistentes gardaron un minuto de silencio pola súa memoria.

6 de xuño de 1997

Os alevíns do Betanzos CF foron recibidos polo Alcalde, D. Manuel Lagares Pérez no Concello. Dirixidos por Marcos, xogador do primeiro equipo, realizaron unha brillante campaña, adxudicándose o Campionato das Mariñas.

8 de xuño de 1997

Tivo lugar na Catedral de Lugo a Ofrenda ó Santísimo Sacramento dentro das solemnidades do Corpus, que este ano tivo como protagonista á Cidade de Betanzos a través do seu Alcalde, D. Manuel Lagares Pérez, quen como Delegado Rexio realizou a dita ofrenda no transcurso dunha Misa Solemne na que actuou a Coral Polifónica de Betanzos. O Alcalde e os demais membros da Corporación Municipal foron a Lugo acompañados pola Coral Polifónica, e a Agrupación Folklórica Pasiño a Pasiño, ademais dunha gran cantidade de betanceiros. Esta ofrenda, que se realiza desde hai máis de tres séculos, correspondelle facela cada ano a unha das sete cidades do Antigo Reino de Galicia, que no ano 1669, tomaron o acordo de sufragar os gastos de alumado do Santísimo Sacramento, previa autorización do Cabido da Catedral.

Ofrenda que fai o Alcalde-Presidente da moi Nobre sempre Leal e Real Cidade de Betanzos dos Cabaleiros, antiga Brigantium, como Delegado do Antigo Reino de Galicia, ante o Trono de Xesús Sacramentado, na Santa Igrexa Catedral de Lugo, na infraoitaba do Santísimo Corpus Christi do Ano do Señor de mil novecentos noventa e sete.

SEÑOR SACRAMENTADO:

Veno hoxe aquí, como Alcalde de Betanzos e no nome do Antigo Reino de Galicia, para renovar un compromiso secular que pervive nos nosos corazóns desde os tempos escuros da Idade Media e a Tí cho manifestamos ano tras ano desde 1669.

A Historia amósanos que as ideas e os sentimientos dun pobo poden ser máis fortes que tódalas cadeas xuntas. O noso tempo é testemuña de que os sentimientos máis profundos son capaces de rachar imperios poderosos. Porque se os sentimientos son símbolos da identidade dun pobo só se poden destruir destruíndo ó pobo mesmo.

Ti e-lo noso primeiro sinal de referencia, a luz que nos alumea, a que permanece milenio tras milenio, aínda que o teu nome e a maneira de representarte cambien. Ti xa estabas nos nosos corazóns cando che faciamos sacrificios nos outeiros que facían de altares á beira dos castros e a Ti vimos hoxe, unidos máis ca nunca, na procura dun futuro esperanzador, porque precisamos que sigas guiándonos para que Galicia non extravie o seu camiño.

Vivimos un tempo no que as presas non deixan ver a cotío as consecuencias dos nosos actos e por iso che pido cordura para que non nos cegue a luz da modernidade de tal maneira que non sexamos capaces de rexitar aquilo que poida facer imposible a vida dos nosos fillos e dos nosos netos. Porque Galicia é unha das terras máis fermosas do planeta, pero Galicia como o planeta mesmo están hoxe amenazados. Temos que defende-los nosos bosques sagrados, as nosas fontes, o ar que respiramos. E temos que ser capaces de manter en pé os monumentos da nosa cultura: defende-los xacementos arqueolóxicos, os edificios históricos, a beleza das nosas casas populares, o carácter das nosas vellas cidades e vilas, os nosos arquivos e bibliotecas... Debemos xuntarnos, en fin, para defende-los alicerces todos da nosa cultura, da nosa maneira de vivir porque soamente teñen futuro os pobos que aman e defenden as súas raíces. E dentro dos pobos están as persoas e algunas delas necesitan unha protección especial que che pido lles dispenses: ós nosos vellos, que tanto traballaron para deixarnos un mundo mellor; ós xoves, para que encontre o camiño axeitado nas súas vidas; ós enfermos, para que curen das súas doenças; ós parados, para que atopen a solución que poida encamiñalos axeitadamente nas súas vidas, e, en xeral, a tódolos galegos e galegas que sofreren e teñen problemas para que albisan a luz que os conduza á Túa casa celestial.

Hoxe é un día de festa, un día de ledicia e de esperanza, un día no que tódolos membros da nosa gran familia están unidos amosando o seu mellor sorriso. Pero no decorrer do ano a unión non sempre é forte, as envexas, a procura cega do poder efémero e tantas outras miseras humanas poden acocharse nos nosos corazóns. Eu pídolle agora que non deixes xermolar en nós esas sementes, para que a gran familia dos galegos estea sempre unida e forte como hoxe está aquí.

¡Moitas gracias!

Manuel Lagares Pérez

13 de xuño de 1997

Tivo lugar na Aula Municipal de Cultura a 1ª Xornada sobre Contaminación Acústica, na que participaron diversos técnicos especialistas. Foi organizada pola Federación Galega de Municipios e Provincias (FEGAMP) e o Concello de Betanzos. O acto de clausura estivo presidido polo Alcalde, D. Manuel Lagares Pérez.

14 de xuño de 1997

Na Aula Municipal de Cultura tivo lugar a clausura do curso 1996-97 do Conservatorio Municipal de Música de Grado Elemental, que dirixe D. Pedro Ignacio Noya López.

14-20 de xuño de 1997

Ó longo destes días puidose contemplar no Edificio Arquivo unha exposición da Escola Municipal de Pintura, que amosou traballos dos alumnos, que sorprenderon pola súa calidade.

Xuño de 1997

Ana Mª Torres Gómez, alumna de COU do Colexio Gran Obra de Atocha, de Betanzos, gañou neste mes o Primeiro Premio da Olimpiada de Química que organizou a Universidade da Coruña.

21 de xuño de 1997

A cidade de Betanzos foi a sede do Día Mundial da Cruz Vermella, na que se celebraron distintos actos didácticos e lúdicos. Os actos institucionais, celebrados na Aula de Cultura, contaron coa presencia do Presidente da Xunta, D. Manuel Fraga Iribarne, Ministro de Sanidade, D. José Manuel Romay Beccaría, Presidenta Autonómica da Cruz Vermella, Dª María del Carmen Colmeiro Rojo e o Alcalde en funcións, D. Andrés Beade Dopico.

23 de xuño de 1997

Foi inaugurado polo Presidente da Xunta, D. Manuel Fraga Iribarne, o tramo GuíSAMO-Miño da Autopista A-9. O elemento más espectacular é a ponte que cruza a Ría de Betanzos no lugar do Pedrido, e que ten unha lonxitude de 1.050 metros. Na fotografía de Alfredo Erias vémola en construción en agosto de 1996.

2 de xullo de 1997

Faleceu neste día D. Manuel Rodríguez López, funcionario xubilado do Concello de Betanzos.

Xuño de 1997

O Centro Internacional de Estampa Contemporánea de Betanzos, deu comezo a primeiros deste mes os cursos de verán Gráfica 97, baixo a dirección de D. Xesús Núñez. O programa de actividades constou de 15 cursos teórico-prácticos, dirixidos a alumnos e licenciados en Belas Artes, achegándose a técnicas tradicionais de grabado, calcografía, litografía, serigrafía, así como ás novas tecnoloxías artísticas e industriais aplicadas á estampa. Para esta edición contouse con profesores de renome internacional como o búlgaro Liubomir Jordanov, o kurdo Jafar kaki e o croata Pedro Maruna entre outros.

7 de xullo de 1997

Organizado polo Concello comezou a desenrolarse o programa de actividades ¡Imos de Troula tódalas mañás!, adicado a nenos entre tres e oito anos. Este programa que se desenrolou ata o 13 de agosto, contou con diferentes actividades que encheron de ledicia ós más pequenos. Sen abandonoar o mundo do xogo fixeron de decoradores, cociñeiro, traballaron no xardín, xogaron con bicho... en fin, pasárono ben e aprendieron cousas distintas ás que lles ensinan a cotío.

16 de xullo de 1997

Entrou en servicio neste día o aparcadoiro subterráneo da Praza do Campo, dividido en dúas plantas e con capacidade para 298 vehículos, e que axuda a resolver en boa medida o problema de falta de espacio para estacionar que era apremiante en Betanzos nos últimos tempos.

Xullo de 1997

Neste mes iniciouse o programa de actos culturais Verán 97 organizados polo Concello e que tiveron continuidade no mes de agosto. Nel están incluidas diferentes actuacións así como o ciclo Noite de cine na rúa, co que se proxectaron películas ó aire libre nos distintos barrios e lugares do Concello.

20 de xullo de 1997

No claustro do Museo das Mariñas, e organizado polo Concello, tivo lugar un concerto do Grupo Sithar baixo o título Canciones de amor de todos los tiempos. Fixeron un percorrido polo sentimento e a expresión do amor desde autores medievais como Fuenllana ata os más modernos como Eric Clapton, pasando por Shakespeare, Rosalía, Lorca e outros.

17-31 xullo de 1997

Ó longo destes días puidose contemplar no Edificio Arquivo unha exposición de óleos de María Xesús Díaz. A mostra encádrase dentro do programa de actos culturais organizados pola Delegación de Cultura para o verán 97.

23 de xullo de 1997

Baseándose na obra Crónica y narración de los Incas escrita por Juan de Betanzos no século XVI, e descuberta completa hai uns anos pola historiadora Dª Carmen Martín Rubio, deu comezo unha expedición hispano-peruana denominada Juan de Betanzos-Vilcabamba 97-98, que baixo o patrocinio da Facultade de Humanidades de Ferrol (Universidade da Coruña) e o INC saiu en busca desta cidade perdida, último reducto da resistencia inca na conquista do Perú.

25 de xullo de 1997

Tivo lugar no Cruceiro da Cruz Verde a tradicional homenaxe da Corporación Municipal a tódolos que deron a vida por Galicia.

Xullo de 1997

Neste mes principiaron as obras de ampliación do cemiterio municipal.

30 de xullo de 1997

O Presidente do Centro Galego de Bos Aires, D. Alberto Adrio, foi recibido na Sala Capitular do Concello polo Alcalde D. Manuel Lagares Pérez. No acto estiveron tamén presentes diversos membros da Corporación Municipal e público en xeral.

31 de xullo de 1997

Presentouse no Pleno do Concello a renuncia do Concelleiro do Partido Popular, D. Manuel José Basteiro Fernández.

Xullo de 1997

A Corporación Municipal aprobou por unanimidade unha moción na que cada un dos concelleiros aportase unha cantidade en metálico para a construición dun polideportivo en Ermua, en homenaxe a Miguel Ángel Blanco Garrido, asasinado pola banda terrorista ETA no País Vasco.

1 de agosto de 1997

Radio Betanzos cumpliu o seu primeiro aniversario. Con tal motivo o equipo conformado polo seu Director, D. Eusebio Tenreiro, os locutores, Mercedes Casanova e Francisco Martínez, o controlador de sonido, Luís Pariente, e demás colaboradores que fan posible a súa emisión, foron recibidos polo Alcalde, D. Manuel Lagares Pérez e o Delegado de Cultura D. Francisco Díaz Pereira na Sala Capitular do Concello.

1-10 de agosto de 1997

Tivo lugar nestes días o Ciclo de Música no Museo das Mariñas, organizado pola Delegación de Cultura e que xa ven sendo tradicional nos últimos anos. Programáronse en total seis concertos, empezando co Grupo Evocación para continuar nos demais días co Cuarteto de Cámara Matiz da Real Filharmonía de Galicia, Grupo de Metales Santa Cecilia, Grupo Folk Fiandola, do pianista Daniel Zácarés, rematando coa actuación do Grupo de Cámara Versus da Orquesta Sinfónica de Galicia.

4-12 de agosto de 1997

No Edificio Arquivo e organizada pola Delegación de Cultura, realizouse unha mostra de xoias de Mariola Martín Rodríguez.

7 de agosto de 1997

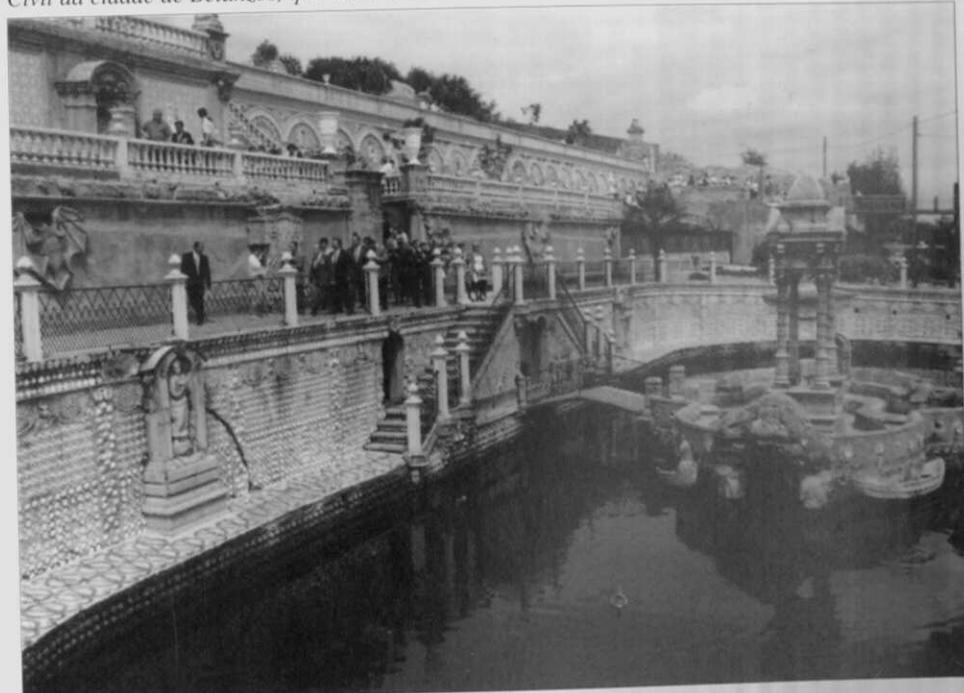
Neste día faleceu o que fora funcionario municipal, D. Manuel Sánchez Rendal.

8 de agosto de 1997

Na Sala Capitular do Concello, o Alcalde da cidade, D. Manuel Lagares Pérez, presentou oficialmente o cartel anunciador e o programa de festas patronais de San Roque 97.

Agosto de 1997

Neste mes creouse de maneira experimental a Brigada de Intervención Rápida de Protección Civil da cidade de Betanzos, que ten a súa base nas instalacións do Pasatempo.

12 de agosto de 1997

O Presidente da Xunta, D. Manuel Fraga Iribarne, e o Alcalde de Betanzos, D. Manuel Lagares Pérez, inauguraron no parque do Pasatempo dousas terrazas, unha delas dedicada á República Arxentina e outra a dezaoito países latinoamericanos. Foron recentemente restauradas pola Escola-Taller Pasatempo II. Inaugurouse asemade unha mostra fotográfica, onde se puido contempla-lo antigo aspecto do Pasatempo e os avatares sufridos polo parque ata chegar ó proceso de restauración, tamén plasmado nesta exposición. Estiveron presentes algúns membros da familia García Naveira, representantes de varios países latinoamericanos, membros da Corporación municipal e numeroso público. Como complemento da xornada, pola noite actuou o Ballet Nacional de Arxentina.

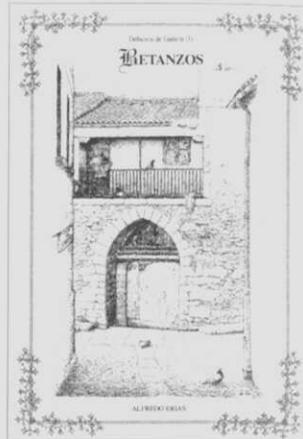
13 de agosto de 1997

Celebrouse na igrexa conventual de San Francisco o IV Concierto Musical Cidade de Betanzos, coas actuacións da Agrupación Musical Carlos Seijo, Coral Polifónica de Betanzos e Banda Municipal de Música. O evento foi organizado pola Coral Polifónica e patrocinado polo Concello. No mesmo presentáronse os primeiros exemplares da carpeta DEBUXOS DE GALICIA (I): BETANZOS, obra de Alfredo Erias.

14 de agosto de 1997

Inaugurouse no Edificio Arquivo unha mostra de pintura do artista betanceiro Gabriel Anido, dedicada ó patrón da cidade, San Roque.

14 de agosto de 1997

O Alcalde, D. Manuel Lagares Pérez, corou a Raiña das festas de San Roque, a fermosa moza Vanesa Varela Vázquez, na Praza da Constitución, que estaba abarrotada de xente. Seguidamente desde o balcón da Casa Consistorial tivo lugar a lectura do pregón, que este ano correu a cargo do periodista de Radio Voz, Pablo Portabales. A continuación, na Sala Capitular do Concello tivo lugar unha recepción á Raiña das Festas, damas de honra, acompañantes, así como ás autoridades presentes.

Pregón das Fiestas

Betanceiras y Betanceiros, buenas tardes. Amigas y amigos que os habéis acercado a esta hermosa ciudad para vivir las fiestas de San Roque, bienvenidos. A todos los que estáis aquí, gracias por vuestra presencia. Espero que estos minutos que vais a compartir conmigo sean de alegría en el marco de estos importantes festejos.

En primer lugar me gustaría agradecer al alcalde, Manuel Lagares y a toda la corporación municipal, el que me hayan invitado a ser el pregonero. La misma ilusión que ellos mostraron en su invitación es la que yo tengo al encontrarme hoy aquí. Es sin duda, la mía, una ilusión de una gran responsabilidad por muchas razones. La primera y la más importante es que no es un pregón cualquiera, en un lugar cualquiera, en un día cualquiera. Es el pregón de una de las siete capitales históricas del Reino de Galicia y además sirve como punto de partida a unas fiestas declaradas de interés turístico.

Por todo ello, he vivido en una gran tensión los últimos días debido a la enorme responsabilidad que encierra estar en este balcón municipal.

Por si esto fuese poco, además, soy el pregonero más joven de la historia y mi vida profesional se desarrolla principalmente en la radio. Soy por tanto un joven periodista radiofónico. Espero que con esta iniciativa del Ayuntamiento, a partir de ahora, se vaya produciendo un relevo generacional a la hora de designar a los pregoneros.

Les voy a hablar de la juventud, pero antes, les quiero contar como es mi relación con Betanzos, y lo voy a hacer, como lo hago todas las mañanas en Radiovoz, con el corazón, con la cabeza y sobre todo con sentido del humor.

Si me permiten, voy a guardar unos instantes los papeles para que entre ustedes y el pregonero se pueda producir una mayor y mejor comunicación.

Por razones obvias, la forma de vida de los jóvenes actuales, sus centros de diversión, sus inquietudes, sus proyectos, poco o nada tienen que ver con los de las generaciones de betanceiros que nacieron mientras se gestaba el singular Pasatiempo o hace sólo unas cuantas décadas. Los adolescentes de hoy pasan sus veladas de fin de semana en pubs y discotecas de gran concurrencia y ambiente, llenas de bullicio y música fuerte. Son el contrapunto de aquellos románticos bailes de la Camelia que a principios de siglo se celebraban en el Alfonsetti - el decano de los cines españoles - o, mucho más tarde, en el Liceo, quizás escenario de las conquistas amorosas de algunos de los aquí presentes.

Pero aún siendo muchas las diferencias que en todo ello podemos apreciar, la juventud de nuestros días ha sabido heredar el carácter de sus antepasados, marcado por el orgullo de pertenecer a una tierra de glorioso pasado y siempre tolerante, generosa, noble y hospitalaria.

Probablemente sean las raíces de una ciudad de leyenda - según algunos historiadores fundada por Brigo no mucho después del diluvio universal - la que imprima ese carácter que tanto distingue al pueblo betanceiro. No sería justo olvidar, sin embargo, la influencia que también pueden tener otros importantes valores atribuidos a la Antigua Brigantium por relevantes personajes y eruditos que cantaron las excelencias de su belleza natural, la misma que con el paso de los siglos ha sido fuente de inspiración de poetas y artistas; el origen de frases como «vergel encantado al que Dios ha dado la amabilidad del Jordán y la fertilidad del Hebrón» u otra casi de idéntico corte: «paraíso de flores y frutas».

Las alabanzas recibidas por esta tierra situada en el corazón del golfo ártabro han sido, y todavía son, muchas y acertadas. Resulta, por tanto, difícil encontrar nuevos argumentos para sintetizar en unas pocas palabras lo que es Betanzos. Pero de una cosa no me cabe duda cuando contemplo su ría, las mansas aguas del Mendo y el Mandeo o sus frondosos paisajes: todo esto sólo pudo haberlo dibujado la mano del divino creador.

A todos los brigantinos en general, y a los jóvenes en particular que ha de guiar el futuro de esta tierra, quiero animarlos a que mantengáis vivo ese espíritu de nobleza y lealtad de vuestros antecesores, esos valores que destacó Enrique IV cuando hace ya más de medio milenio concedió a Betanzos el título de Real Ciudad. Y también a que os mostréis firmes en la defensa de vuestra cultura, tradiciones y arraigadas costumbres, para que perduren en el tiempo; a que conservéis en

su estado más puro el legado del arte románico y gótico, esas joyas arquitectónicas tan admiradas por quienes os visitan y que, en pocos lugares, nos otorgan la posibilidad de soñar con un retroceso en el tiempo para hacer un viaje imaginario a otras épocas.

En estas fechas de fiesta y alegría, en las que el Pasatiempo abre sus puertas, deseo que disfrutéis de la compañía de familiares y amigos, y del mismo modo, que os mostréis solidarios con aquellos que no pueden compartir estos momentos de felicidad. Debéis tener presente que fue el alto sentido de la solidaridad el que movió a los hermanos García Naveira a construir ese emblemático parque para dar trabajo a quienes lo necesitaban, un recinto tan querido por todos, con cuya rehabilitación se recupera la memoria de los grandes benefactores de Betanzos, algo en lo que han puesto todo su entusiasmo unas decenas de jóvenes que, como los de finales del siglo pasado o principios de este que ya termina, sufren el problema del desempleo, para expresar esa solidaridad, nada mejor que ser partícipes del acto de mayor solemnidad de las fiestas: la renovación del voto a San Roque, una tradición que se remonta a 1416 y en la que vuestro alcalde demandará una vez más, dentro de apenas dos días, la protección del Santo Patron.

También habrá tiempo sobrado para el disfrute de verbenas y un sinfín de actividades que atraerán a miles de personas: del lanzamiento del globo, o de las renombradas romerías a Os Caneiros. Betanzos ya es una fiesta y acoge con agrado y hospitalidad a quienes se acercan para compartir sus actos festivos, satisfacer sus paladares con su rica gastronomía o, simplemente, a admirar ese bien tan preciado que son vuestros monumentos.

En cualquier caso, los visitantes pueden tener la certeza de que gozarán de la hospitalidad y el profundo respeto de los habitantes de esta noble tierra, mi deseo común, para foráneos y nativos, es que el San Roque 97 permanezca imborrable en sus memorias, será la mejor señal de que ha sido alegre, grato y feliz.

Pablo Portabales

15 de agosto de 1997

Na Praza da Constitución o Alcalde, D. Manuel Lagues, corouo á Raiña Infantil das Festas, a fermosa rapaciña, Nerea Vázquez Quintián. A continuación o mozo Joaquín Barral Varela, deu lectura ó pregón infantil.

Función do Voto (16 de agosto)

Señor San Roque.

Un año más, ya próximo el final del milenio, comparezco ante Tí representando a todos los betanceiros y te renuevo la gratitud por la permanente ayuda y protección que nos dispensas. El ejemplo de Tu solidaridad con los demás y muy especialmente con el pueblo de Betanzos en unos momentos de tristeza y desolación por la peste medieval que nos asolaba, debe servir de modelo en nuestros días. Porque hoy hay pestes aunque de otro signo y te pido que nos protejas de ellas. Encamina a la juventud que representa nuestro futuro y nuestra

esperanza y evita que desgracias como las originadas por las drogas, el alcohol y el sida descompongan nuestra sociedad.

Y dado que España la forman un conjunto de Autonomías, entre las que se encuentra el País Vasco que sufre los efectos devastadores del terrorismo y que, recientemente, y dentro de un reguero de casos que se hace interminable, se cobró la vida de Miguel Ángel Blanco, un joven ciudadano con raíces gallegas y cuyo único delito fue el de servir a su pueblo con la mayor lealtad y con lo mejor de sí mismo. Te pido que medies ante la enloquecida sinrazón de quienes no respetan la libertad y la vida de los demás para que cesen en sus desviadas y sangrientas intenciones.

Protege a todas las personas que lo necesitan y de manera especial a todos los betanceiros que se encuentran más desamparados. Y hazlo de manera especial con los enfermos y con los ancianos que dedicaron muchos años de su vida para construir la sociedad que hoy tenemos y que muchas veces no son reconocidos sus esfuerzos, por lo que viven en situaciones de olvido y de marginación que no se merecen.

Betanzos es una Ciudad generosa con las personas que le dedicaron su atención y su interés. Por ello queremos seguir siéndolo *Contigo*, que hace más de quinientos años nos mostraste Tu solidaridad y como respuesta Te dedicamos lo mejor de nuestras fiestas. Favorece a que en estos días de alegría y de sana convivencia exista un permanente deseo de Paz entre nosotros. Paz en las familias, en los vecinos y entre los pueblos, porque la Paz conduce a la alegría que es lo que deseamos todos los ciudadanos para poder vivir con mayor intensidad y para, de esta forma, alcanzar los deseos generosos que andan en los corazones de las personas nobles.

Con Tu protección y ayuda de nuevo conseguiremos que estos deseos sean una feliz realidad. Que así sea. Gracias.

Manuel Lagares Pérez
Alcalde - Presidente de Betanzos

Erias

16 de agosto de 1997

Como tódolos anos, ás 12 da noite, saiu da torre de Santo Domingo o Globo de San Roque, que realiza a familia Pita desde o s. XIX. Este ano vivíronse momentos de incertidume, xa que cando estaba totalmente inflado as lapas taparon boa parte do globo coa conseguinte alarma nas máis de cincuenta mil persoas que nese momento abarrotaban a Praza do Campo. Despois do susto, o Globo comezou a subir ante os aplausos e alborozo do público.

18 e 25 de agosto de 1997

Realizáronse as tradicionais xiras fluviais ós Caneiros, onde centos de lanchas engalanadas e todo tipo de embarcacións, sucaron o río poñéndolle cor a esta festa onde como é tradicional reinou a ledicia e non faltou a música e o viño. No concurso resultaron premiadas A nosa bonita, Rodando e Isabel IV que recibiron os premios do certame convocado polo Concello para a lancha mellor engalanada, máis orixinal e máis representativa do momento.

24 de agosto de 1997

Na Residencia de Anciáns «García Hermanos» tivo lugar a celebración do centenario da morte da fundadora da Congregación das Hermanitas de los Ancianos Desamparados, Santa Teresa de Jesús Jornet e Ibars. O acto principal consistiu nunha misa oficiada polo Vicario Episcopal da Coruña, D. Juan Cartelle, na que participaron ademais vinteseis sacerdotes e a Coral Polifónica de Betanzos. Estiveron presentes o Alcalde, Don Manuel Lagares Pérez, o Ministro de Sanidade, D. José Romay Beccaría, o Deputado Autonómico D. Jaime Pita Varela, diversos membros da Corporación municipal e numeroso público.

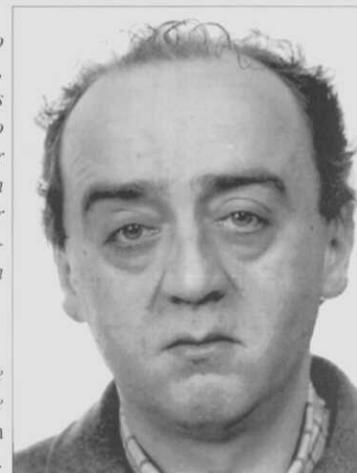

11 de setembro de 1997

Na Sala Capitular do Concello presentouse o Anuario Brigantino 1996, nº19. O acto estivo presidido polo Alcalde, D. Manuel Lagares Pérez a quien acompañaban diversos membros da Corporación Municipal, entre eles o Delegado de Cultura, D. Francisco Díaz Pereira, así como o Director da publicación, D. Alfredo Erias Martínez. A presentación correu a cargo do Técnico de Xestión Cultural e Conservador das coleccións artísticas da Deputación da Coruña e ex-diretor do Museo de Arqueolóxico da Coruña, D. Felipe-Senén López Gómez.

19 de setembro de 1997

De «Sobresaliente Cum Laudem» foi cualificada a Tese Doutoral lida na Facultade de Medicina da Universidade de Santiago de Compostela e titulada: Medicina Social en Betanzos (1821-1922), realizada polo médico betanceiro D.

Carlos Fernández Fernández, recoñecido polo Tribunal Cualificador (presidido por D. Andrés Beiras, Decano da Fac. de Medicina) como un dos máis prestixiosos especialistas na Historia da Medicina. Desde o Anuario Brigantino dámosselle as nosas más cordiais felicitacións, xa que nos fixo sentir dobremente satisfeitos ó centrar o tema de investigación sobre a nosa cidade, e por ser a primeira Tese Doctoral baseada case integralmente en documentos do Arquivo Municipal de Betanzos.

19 de setembro de 1997

Foi inaugurada polo Alcalde, D. Manuel Lagares Pérez no Edificio Arquivo a mostra itinerante De Picasso a Barceló: El arte contemporáneo español a través de su obra gráfica. A exposición estivo organizada por Caixa Vigo e o Concello de Betanzos. A importancia e o valor destas obras motivou que uns días máis tarde, estando a mostra en Allariz, foran substraídos algúns dos grabados.

Setembro de 1997

Neste mes coñeceuse a nova de que o deportista betanceiro Xosé Vales Fernández, pertencente o Club de Piragüismo «Ría de Betanzos», foi chamado para formar parte da selección nacional.

20 de setembro de 1997

Celebrouse na Praza do Campo o II Certame Galego de Bandas de Gaitas e Instrumentos Tradicionais Galegos Cidade de Betanzos, que estivo adicado ó gaiteiro «Rilo». O gañador foi o grupo Airiños de Fene, en segundo lugar Frouma de Oleiros e no terceiro Gaitas das Mariñas, de Miño. Este encontro foi organizado pola Asociación de Veciños Alfolí da Ribeira.

27 de setembro de 1997

Os participantes no 2º Congreso de Procuradores de Galicia foron recibidos na Sala Capitular do Concello polo Alcalde, D. Manuel Lagares Pérez, e varios membros da Corporación Municipal.

Setembro de 1997

Foille concedida a Cruz de «Alfonso X» ó Director da Unidade de Alzheimer da Clínica Universitaria de Navarra, o betanceiro D. José Martínez Lage, como recoñecemento á súa laboura profesional e de investigación. As nosas felicitacións.>

1 de outubro de 1997

Tivo lugar na Aula Municipal de Cultura unha conferencia do escritor Carlos Penelas, titulada Anarquia e creación, encadrada dentro dos actos culturais organizados pola Delegación Municipal de Cultura, que continuaron coa actuación do grupo marroquí de pulso e púa Al Jaimai.

1 de outubro de 1997

O Betanzos CF quedou eliminado nas semifinais da Copa Federación ó perder co Racing de Ferrol na Malata por tres goles a un. No partido de ida celebrado no Estadio Municipal García Irmáns tamén gañaran os ferroláns por dous goles a un.

10 de outubro de 1997

Presentouse na Aula de Cultura de Caixa Galicia o libro Biff, bang, pow! do escritor betanceiro Xabier López López, editado por Sotelo Blanco dentro da colección Doce por Vinterdous. O acto foi organizado pola asociación cultural Eira Vella e a presentación correu a cargo de D. Xulio Cuns Lousa e D. Xesús Torres Regueiro.

Xabier López López

11 de outubro de 1997

O grupo Uvegá Teatro representou, na Aula Municipal de Cultura a obra de Manuel Lourenzo Magnetismo, que obtivera o premio Rafael Dieste 1996. Esta actividade enmarcouse dentro do programa de Cultura e Deportes do Concello de Betanzos.

Outubro de 1997

O Concello de Betanzos foi seleccionado xunto con outros oito da comunidade galega para realizar unha experiencia piloto de garantía social. O programa está orientado a alumnos que non obtiveron a educación secundaria obligatoria, proporcionándolle unha formación básica, tanto cultural como profesional. O de Betanzos centrouse na introducción á soldadura e ás construccions metálicas. Neste proxecto participaron as Consellerías de Educación e Familia.

16 de outubro de 1997

Diversas vivendas e baixos comerciais da zona da Ribeira víronse afectadas polo desbordamento do río Mandeo coincidindo coa suba da marea.

Outubro de 1997

Dúas mozas pertencentes ó Club Ciclista Betanzos Riego dominaron o Campionato de España que se disputou por puntuación en 8 etapas, a última delas en Medina de Pomar (Burgos). Patricia Roel proclamouse campiona de España despois de gañar en catro etapas e quedar nas outras de segunda clasificada. Jennifer Couceiro tamén subiu ó podium, xa que acadou o terceiro posto.

17-31 de outubro de 1997

No Edificio Arquivo puidose contemplar unha exposición de Pintura Participativa de Xaquín Noche, organizada pola Delegación Municipal de Cultura.

19 de outubro

Neste día tiveron lugar as eleccións autonómicas. O Concello de Betanzos tivo unha participación do 72%, cos seguintes resultados: PP, 3.511; PS de G/EG/OV, 2.230; BNG, 1.478; Outros, 126.

30 de outubro de 1997

Na Aula Municipal de Cultura tivo lugar a presentación do libro editado pola asociación Cempés, titulado O río Mendo, unidade didáctica, de Roberto Figueroa e Xan Fontaiña. O libro é unha proposta educativa co ánimo de facilita-lo chegamento a un medio próximo e cheo de vida.

6 de novembro de 1997

Na Aula Municipal de Cultura tivo lugar o concerto do grupo de cámara da Orquesta Sinfónica de Galicia, na que actuou como Director-concertino o violinista Massimo Spadano. O acto estivo organizado polo Consorcio para a Promoción da Música, en colaboración coa Delegación Municipal de Cultura.

6-9 de novembro de 1997

A cervexa, as salchichas e a gaita foron as protagonistas desta fin de semana, na Praza do Campo, coa celebración da Oktoberfest alemana organizada pola Asociación Cultural Leliadoura. Ademais da degustación destes produtos baixo unha gran carpa, os visitantes puideron disfrutar de actuacións de grupos folk de distintos países como Luar na Lubre, Almofrei, Vaite Embora, Cempés, Xosé Manuel Budiño, Mollando a Palleta, Toque de Caixa, Luetiga, Älääbätsch; tamén participaron Pasiño a Pasiño e a Banda Municipal de Betanzos. O acto de inauguración foi realizado polo Alcalde, D. Manuel Lagares Pérez.

12 de novembro de 1997

No salón parroquial de Santa María do Azougue foi presentado o libro do sacerdote betanceiro, D. José Manuel Iglesias, titulado Tratar a Jesús. Cartas de un párroco. O acto de presentación correu a cargo do xornalista, D. José Manuel Ardiós Neo.

Novembro de 1997

Neste mes o betanceiro e membro do Partido Popular, D. Jaime Alberto Pita Varela, foi nomeado Voceiro do Partido Popular no Parlamento de Galicia, despois de saír elixido Deputado nas eleccións do pasado 19 de outubro.

14 de novembro de 1997

O XXIX Festival Santa Cecilia, organizado pola Coral Polifónica de Betanzos, inaugurouse este ano coa mostra de pintura e debuxo de Alfredo Erias no Edificio Arquivo do Antigo Reino de Galicia. No acto, presidido polo Alcalde da cidade, D. Manuel Lagares Pérez, presentouse tamén a carpeta da autoría de Erias Debuxos de Galicia (II): Cruceiros. Fixo a presentación D. Andrés Pena Graña, arqueólogo e arquiveiro de Narón. A mostra estivo aberta ata o 30 de novembro.

25 de novembro de 1997

Faleceu neste día D. José Ucha Brañas, que fora músico municipal, e actualmente estaba xubilado.

27 de novembro de 1997

Sobre os males que provoca o tabaco e Petición de man, foron as dúas obras de Chejov estreadas polo grupo de teatro Luzada na Aula Municipal de Cultura, dentro dos actos programados con motivo da celebración do XXIX Festival Santa Cecilia pola Coral Polifónica. As obras foron traducidas ó galego por Francisco Pillado Mayor, colaborando na escenificación o Concello de Betanzos.

28 de novembro de 1997

Nun Pleno do Concello celebrado neste día foi aprobado o orzamento para o ano 1998, alcanzándose os 1.008 millóns de pesetas. Na mesma sesión apobáronse as novas Ordenanzas Fiscais, que presentan as novidades da supresión das taxas sobre «balcóns, miradores e terrazas», e «portadas, vitrinas e rótulos». Aprobouse así mesmo un descenso nas taxas sobre obras no casco histórico e unha nova ordenanza sobre contaminación acústica.

Novembro de 1997

A artista betanceira Verónica Dopico Cancela, foi galardoada pola Deputación de Pontevedra no Certame Novos Valores na modalidade de grabado. Este premio foi un importante incentivo para proseguir desenrolando as súas actividades artísticas. As nosas felicitacións.

1 de decembro de 1997

Dentro do Programa Galego de Detección Precoz do Cancro de Mama, realizouse na Aula Municipal de Cultura unha conferencia sobre este tema. O programa seguirá desenvolrándose nos vindeiros meses coa realización de mamografías gratuitas a tódalas mulleres en idade de risco que o desexasen. Estes actos estiveron promovidos pola Consellería de Sanidade, Asociación Provincial e Local de Loita Contra o Cancro e o Concello.

2-11 de decembro de 1997

Cunha exposición no Edificio Arquivo de material cinematográfico, bibliografía e documentación, e coa proxección de varias películas e documentais no cine Alfonsetti, celebrouse o Centenario do Cine en Betanzos, organizado pola Asociación Cultural Eira Vella. Puidéronse ver películas relacionadas con Betanzos, tales como Nuestro culpable, protagonizada polo galán betanceiro Ricardo Núñez; La Casa de la Troya, con esceas rodadas en Betanzos no 1925; Un Viaje por Galicia, de 1929, e Contos de Alentraia, do cineasta betanceiro X.C. Soler. Eira Vella contou coa colaboración do Cine Alfonsetti, Filmoteca Nacional, C.G.A.I., Deputación Provincial e Concello de Betanzos para a realización destes actos.

9 de decembro de 1997

Tivo lugar no Edificio Arquivo a clausura da exposición itinerante de «Cen anos de arte na Deputación Provincial», onde se puido contemplar pintura e escultura de artistas que foron no seu día becados pola Deputación e que hoxe son referencia obrigada na historia da arte de Galicia. O.

acto que estivo presidido polo Alcalde en funcións, D. Antonio Lagares Pérez contou coa presencia do Vicepresidente da Deputación, D. Roberto González e o Delegado de Cultura, D. Francisco Díaz Pereira.

12 de decembro de 1997

Tivo lugar na Aula Municipal de Cultura a presentación do libro titulado *O Cinematógrafo en Betanzos*, realizado por D. Alfredo Erias Martínez, Arquiveiro-Bibliotecario do Concello de Betanzos, e Dª Rosario Sarmiento Escalona, Directora da Colección de Arte Caixa Galicia, editado pola Deputación Provincial. O acto estivo copresidido polo Alcalde, D. Manuel Lagares Pérez, e o Vicepresidente da Deputación Provincial, Sr. Mosquera. A presentación correu a cargo de D. Felipe-Senén López Gómez, Técnico de Xestión Cultural e Conservador das coleccións artísticas da Deputación da Coruña.

12 de decembro de 1997

Anunciouse na prensa deste día a organización dun concurso de ideas sobre a Feira de Betanzos, promovido polo Concello, cun premio de cen mil pesetas para a proposta máis axeitada.

13 de decembro de 1997

A partir deste día e ata o mes de xaneiro veuse celebrando o Programa de Festexos do Nadal, organizado pola Delegación Municipal de Cultura e Deportes, contando coa colaboración das

diferentes asociacións e colectivos da cidade. O programa editado foi ilustrado polo debuxo de Maira Rodríguez e Raquel Prado, alumnas do Colexio Sagrado Corazón, e gañadoras do concurso de carteis de Nadal organizado polo Concello.

15 de decembro de 1997

Inaugurouse no Edificio Arquivo unha exposición de plumillas e porcelanas do pintor Manuel Suárez de Concha.

16 de decembro de 1997

Faleceu neste día o funcionario municipal D. Luis Jaime López Crespo.

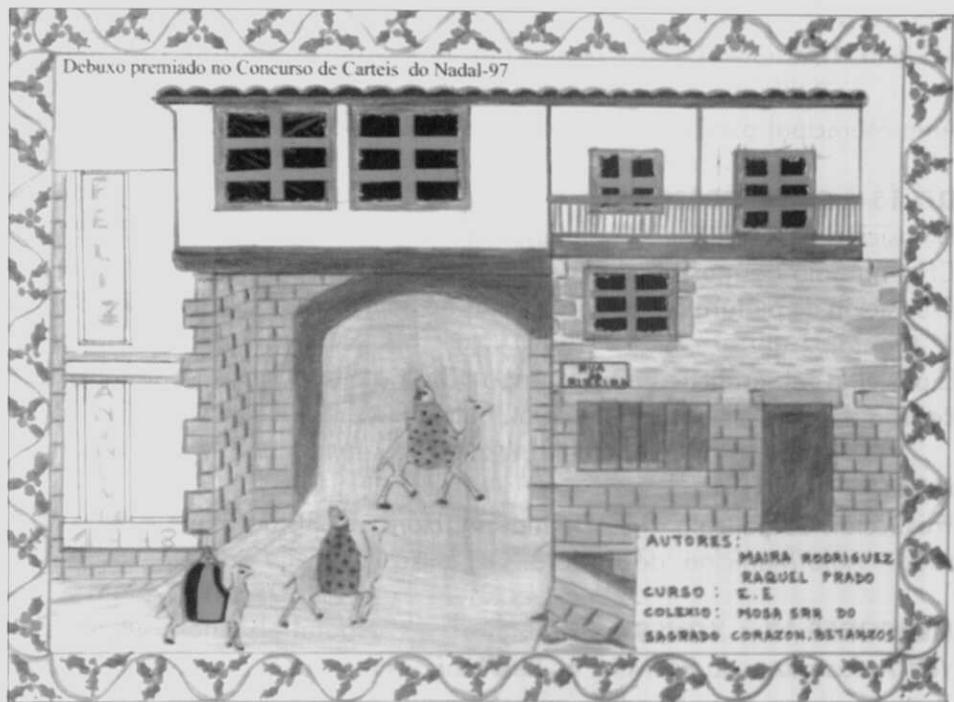
Decembro de 1997

O artista betanceiro Jesús Núñez donou á cidade douscentos grabados seus, que abarcan desde o ano 1950 ata a actualidade, polo que se recollen neles os distintos estilos e técnicas utilizadas ó longo da súa carreira. Por desexo seu, estas obras quedaron de momento expostas na antiga Casa Núñez, que na actualidade é sede da Fundación do Centro Internacional de Estampa Contemporánea.

1997

No Boletín Oficial do Ministerio de Defensa do 3 de xaneiro de 1997 recóllese a concesión á funcionaria do Concello de Betanzos Dña Leonor Sánchez Edreira, da Cruz do Mérito Militar, Naval ou Aeronáutico, con distintivo blanco, polos méritos e circunstancias que nela concorren, dentro das recompensas que o Ministerio concede ó persoal civil.

Debuxo premiado no Concurso de Carteis do Nadal-97

AUTORES:
MAIRA RODRIGUEZ
RAQUEL PRADO
CURSO: E.E.
COLEXIO: MOSA SRA DO
SAGRADO CORAZON, BETANZOS

ESTE ANUARIO BRIGANTINO 1997
REMATOUSE DE IMPRENTAR
NO PRELO DE LUGAMI EN
BETANZOS O 1 DE
XULLO DE 1998